

753**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 27 marca 2003 r.

w sprawie rocznych zadań ochronnych dla Tatrzańskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 13b ust. 5 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się roczne zadania ochronne dla Tatrzańskiego Parku Narodowego na 2003 r.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1189 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 130, poz. 1112.

§ 2. Roczne zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i opis zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby ich eliminacji, które są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) sposoby i zakres prowadzenia ochrony czynnej, które są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: Cz. Śleziak

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 marca 2003 r. (poz. 753)

Załącznik nr 1**IDENTYFIKACJA I OPIS ZAGROZEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ICH ELIMINACJI**

Lp.	Identyfikacja i opis zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji zagrożeń
1	2	3
1	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, spowodowane udostępnieniem turystycznym terenu Parku.	Ustawienie kabin sanitarnych na szlakach turystycznych w okresie wzmożonego ruchu turystycznego. Wykonanie zabezpieczenia przed przenikaniem do potoku substancji ropopochodnych na parkingu na Palenicy Białczańskiej. Monitoring czystości wód.
2	Zmiany w składzie chemicznym gleby spowodowane przenikaniem substancji powstających z rozkładu starych odpadów znajdujących się na nielegalnych wysypiskach śmieci. Przenikanie szkodliwych substancji do wód podskórnych.	Rekultywacja zdegradowanych terenów.
3	Erozja gleby spowodowana ruchem pieszych.	Inwentaryzacja zjawiska oraz ograniczenie występowania erozji przez wykonanie zabezpieczeń miejsc zerodowanych, zmiana przebiegu szlaku turystycznego, dostosowanie jego szerokości do natężenia ruchu.
4	Erozja gleby spowodowana uprawianiem sportów zimowych.	Inwentaryzacja zjawiska oraz ograniczenie występowania erozji przez wykonanie zabezpieczenia geowłókniną.
5	Niezgodny z siedliskiem skład gatunkowy drzewostanów oraz ich nieprawidłowa struktura przestrzenna i wiekowa.	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów. Stwarzanie warunków do powstania odnowienia naturalnego i sztucznego gatunków zgodnych z siedliskiem. Hodowla sadzonek drzew do nasadzeń na powierzchniach leśnych. Sadzenie gatunków drzew odpowiednich dla danego siedliska.

1	2	3
6	Zamieranie drzew w drzewostanach świerkowych na skutek żerów owadów oraz pasożytniczych grzybów.	Usuwanie drzew opanowanych przez owady i grzyby. Wyktadanie pułapek na owady.
7	Uszkodzanie odnowień i młodników przez jelenie.	Grodzenie upraw leśnych. Zabezpieczanie drzew spiralami, tubami i środkami zapachowymi (repelentami), przed zgryzaniem przez zwierzęta leśne.
8	Ekspansja niepożądanych gatunków roślin na obszarze Parku.	Eliminacja niepożądanych gatunków roślin.
9	Zadeptywanie i zgryzanie roślinności przez owce na cennych przyrodniczo powierzchniach, położonych w pobliżu pastwisk.	Utrzymywanie (konserwacja) istniejących ogrodzeń, chroniących sąsiadujące z pastwiskami ekosystemy.
10	Zmiany w ekosystemach łąk i pastwisk spowodowane zaniechaniem ich użytkowania.	Wykazanie powierzchni, wypas owiec i krów, wycinanie niepożądanych drzew i krzewów.
11	Wyjąłowanie łąk i pastwisk na skutek wieloletniego użytkowania.	Nawożenie obornikiem oraz koszarowanie owiec.
12	Podchodzenie niedźwiedzi do osad ludzkich i szlaków turystycznych.	Obserwacja przemieszczania się niedźwiedzi, odstraszenie ich od osad i szlaków turystycznych, bieżące opróżnianie pojemników na śmieci oraz instalacja koszy, które nie mogą być opróżniane przez niedźwiedzie. Grodzenie obiektów turystycznych wewnątrz Parku pastuchami elektrycznymi.
13	Zagrożenie ssaków i ptaków w okresie zimowym.	Dokarmianie w okresie zalegania dużej pokrywy śnieżnej.
14	Techniczne zużycie obiektów zabytkowych należących do Parku.	Inwentaryzacja, remonty i konserwacje obiektów.

Załącznik nr 2

SPOSOBY I ZAKRES PROWADZENIA OCHRONY CZYNNEJ

Czynności	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja*
1	2	3
<u>1. Ochrona przyrody nieożywionej i gleb.</u>	<p>Rekultywacja zdegradowanych terenów przez uzupełnienie materiałem miejscowym i wykonanie odwodnienia, na powierzchni 0,15 ha, przy szlakach turystycznych.</p> <p>Rekultywacja i zabezpieczanie terenów zagrożonych występowaniem erozji (szlaki turystyczne), na długości 8 km.</p> <p>Zabezpieczenie geowłókniną miejsc zdegradowanych w wyniku turystyki narciarskiej, na powierzchni 2,60 ha.</p>	<p>Obwód Ochronny: Kośne Hamry, Kościeliska, Morskie Oko, Gąsienicowa.</p> <p>Obwód Ochronny: Łysa Polana, Zazadnia, Brzeziny, Kuźnice, Strążyska, Kościeliska, Chochołowska.</p> <p>(167i)¹⁾, Nosal — stok slalomowy.</p>

1	2	3
	Ustawienie kabin sanitarnych przy szlakach turystycznych, w okresie wzmożonego ruchu turystycznego, w ilości 57 sztuk.	Obwód Ochronny: Łysa Polana, Zazadnia, Brzeziny, Kuźnice, Strążyska, Kościeliska, Chochołowska.
2. <u>Ochrona ekosystemów leśnych.</u>	<p>Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (trzebież wczesna), na powierzchni 75,82 ha.</p> <p>Usuwanie drzew opanowanych przez owady i pasożytnicze grzyby, drzew wyróconych oraz połamanych (cięcia sanitarne i przygodne), z pozostawieniem części drzew niezagrażających zdrowotności drzewostanów.</p> <p>Hodowla sadzonek drzew leśnych w szkółkach, na powierzchni 2,03 ha.</p> <p>Sadzenie jodły i buka pod osłoną drzewostanów (przebudowa drzewostanów), na powierzchni 3,99 ha.</p> <p>Przygotowanie gleby pod naturalny obsiew jodły, na powierzchni 12,00 ha.</p> <p>Wykaszenie roślinności zielnej na uprawach leśnych (pielęgnacja upraw), na powierzchni 50,00 ha.</p> <p>Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (czyszczenia wczesne), na powierzchni 27,71 ha.</p> <p>Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (czyszczenia późne), na powierzchni 29,18 ha.</p> <p>Wprowadzenie gatunków liściastych w drzewostanach świerkowych, na powierzchni 0,60 ha.</p> <p>Ręczne porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia sztuczne, na powierzchni 3,99 ha.</p> <p>Pielęgnowanie plantacji limbowej przez wykaszanie pokrywy zielnej i obcięcie części gałęzi (podkrzesanie), na powierzchni 0,88 ha.</p>	<p>34d, 105b, 106b, 115d, 121c, 151l, 151o, r, 158i, 164g, h, i, 165f, 174g, i, k, 192m, 200o, 225l, 229c.</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>(25c, 35i, 37a, l, 199o, 229f)¹⁾.</p> <p>6g, (19h)¹⁾, 231d, 235j, k, 272m, l.</p> <p>(6h, 7b, 19d, 20c, 84b, 101h, 109l, 111g, 118a, 168i, 173c, m, 231a, 232a, 233m, 235a, 236d)¹⁾.</p> <p>1a, 4f, 6h, 7c, 8h, 9a, 15j, k, l, 17hj, 19d, 21i, 22j, d, k, 24a, 28c, 29a, f, g, h, 41c, 81f, 84b, 101f, 103c, 105i, 106f, 107b, jx, 108i, n, 112d, g, 113f, 116l, 121j, 120f, 123a, b, d, 124b, 126g, 158t, 159c, 161a, 167b, g, 168i, 169f, 186a, g, 188a, f, h, m, v, 193w, y, x, a1, h1, 195a, d, g, 199cx, gx, lx, 200a, b, n, 222m, 223g, f, k, 224o, 225j, k, p, n, 226d, 228g, k, 229a, 231a, 232f, g, h, 234d, 237g, 240a, 242j, 247a, 271b, m, 290c, f, 292h, j, 294g, h)¹⁾.</p> <p>23b, 36g, 79a, 104i, 193h, 200p, 222n, 242i.</p> <p>13d, 82i, 82l, 122d, j, 178g, 195a, 224b, 228l, 237i.</p> <p>112d, 273j, 292k.</p> <p>6g, (19h)¹⁾, 231d, 235j, k, 272m, l.</p> <p>(199o, p, m, n)¹⁾.</p>

1	2	3
	<p>Wykładanie drzew pułapkowych na korniki świerka i ich korowanie, w ilości 370 sztuk.</p> <p>Wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych) na korniki świerka, w ilości 120 sztuk.</p> <p>Zabezpieczanie upraw leśnych osłonkami przed zwierzętami, na powierzchni 50,00 ha.</p> <p>Naprawa ogrodzeń upraw leśnych.</p> <p>Kontrolne poszukiwania owadów w glebie.</p> <p>Konserwacja miejsc czerpania wody, w ilości 9 sztuk.</p> <p>Porządkowanie z odpadów i innych materiałów łatwopalnych terenów wzdłuż dróg i szlaków zrębowych, na powierzchni 60,00 ha.</p> <p>Odstrzały redukcyjne jeleniowatych: jeleni/łania — 8 sztuk, jeleni/ciełę — 10 sztuk.</p>	<p>Obwód Ochronny: Łysa Polana, Kośne Hamry, Zazadnia, Brzeziny, Kuźnice, Strążyska, Kościeliska, Chochotowska.</p> <p>Obwód Ochronny: Łysa Polana, Kośne Hamry, Zazadnia, Brzeziny, Kuźnice, Strążyska, Kościeliska, Chochotowska.</p> <p>6h, 7b, 8h, 24c, 25b, 81bf, 82c, 99l, 100d, f, i, n, 101f, i, j, d, n, 105a, 109f, h, 111i, j, 112d, 158t, 159c, 15a, g, j, k, l, 17b, 19b, d, i, 20c, b, 22d, 23f, g, 24a, 27a, 32a, 37b, 40b, c, f, g, j, 21i, 22a, b, k, h, j, 25l, 99f, 100g, 102a, b, d, 104h, 105c, 110a, 116c, 126g, 123a, b, d, 124b, 128c, 162c, j, 167b, c, 168i, 169f, 175a, f, 176b, 181h, 192a, 193a, z, 194b, 195d, g, 199z, lx, 200h, 225n, 228g, 229l, 230g, h, 231g, 232f, g, l, 234d, 237g, j, l, t, y, 240a, c, 241b, 242b, j, 271b, m, 272f, 273k.</p> <p>1a, 6h, 9a, 84b, 101f, 102b, 105a, 164f, 192a, 241b, 273g.</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>30, 41, 116, 158, 173, 214, 235, 254, 294.</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p>
<p><u>3. Ochrona nieleśnych ekosystemów łądowych.</u></p>	<p>Wypas ekstensywny owiec i krów (wypas kulturowy) na polanach, na powierzchni 111,12 ha, oraz nawożenie części polan przez koszarowanie, na powierzchni około 10,00 ha.</p> <p>Wypas ekstensywny owiec na pastwiskach lub łąkach, na powierzchni 42,19 ha, oraz nawożenie części wypasanych terenów przez koszarowanie, na powierzchni około 7,00 ha.</p> <p>Koszenie mechaniczne łąk i pastwisk (z usunięciem skoszonej biomasy), na powierzchni 14,51 ha, oraz nawożenie obornikiem powierzchni — około 4,00 ha.</p> <p>Eliminacja niepożądanych gatunków roślin na polanach przez ręczne wykaszanie, na powierzchni 5,30 ha.</p>	<p>(89d, 159h, 160m, 161m)¹⁾, 162o, 163c, 164a, 193g, 194c, d, 196a, 235n, 236h, 273b, 290k, 291g, i, n, 292g, n, 294m, 295b, 303c, g)¹⁾.</p> <p>(25i, k, s, 33g, i, 37i, k, 79d, 118l, 145b, 167x, 193a, b, c, 200i, 228b, f, 230a, b, 235d, 272b, 294c, j, k, n)¹⁾.</p> <p>(2a, c, d, 24g, 29k, 33g, 79d, 118l, 145b, 158d, 214f, 228MON, 228c, j, 229s, 230d, 234a, 235i, d, 294j)¹⁾.</p> <p>(89d, 170d, 290k, 291i, 292n, 295b)¹⁾.</p>

1	2	3
	Zapobieganie sukcesji wtórnej na terenach nieleśnych (łąkach) przez usuwanie samosiewów drzew i krzewów, na powierzchni 3,10 ha.	118l, n, 158w.
<u>4. Ochrona ekosystemów wodnych.</u>	<p>Wykonanie zabezpieczenia przed przenikaniem substancji ropopochodnych do potoku, na parkingu na Palenicy Białczańskiej, na powierzchni 1,50 ha.</p> <p>Ochrona źródeł krasowych (wywierzyk) — wygrodenienie żerdziami.</p> <p>Zabezpieczenie brzegu potoku Kościeliskiego — wyłożenie kamieniami.</p> <p>Monitoring czystości wód.</p>	<p>(82k, m)¹⁾.</p> <p>Obwód Ochronny: Kościeliska i Kuźnice.</p> <p>Obwód Ochronny Kościeliska.</p> <p>Obwód Ochronny: Kościeliska, Chochołowska, Morskie Oko, Łysa Polana, Gąsienicowa.</p>
<u>5. Ochrona zwierząt.</u>	<p>Stała obserwacja (znakowanie i radiolokacja) niedźwiedzi, w ilości 14 osobników.</p> <p>Odstraszanie niedźwiedzi (zsynantropizowanych), pociskami gumowymi.</p> <p>Grodzenie 10 obiektów turystycznych wewnątrz Parku pastuchami elektrycznymi.</p> <p>Czyszczenie skrzynek lęgowych, w ilości 1 044 sztuk.</p> <p>Zimowe dokarmianie ptaków, w ilości 700 kg karmy.</p> <p>Wykładanie paszy objętościowej i treściwej, w ilości 15 000 kg podczas dużych opadów śniegu i niskich temperatur.</p> <p>Remont jednego paśnika.</p>	<p>Cały obszar Parku.</p> <p>Cały obszar Parku.</p> <p>Obwód Ochronny: Morskie Oko, Łysa Polana, Gąsienicowa, Kuźnice.</p> <p>Obwód Ochronny: Morskie Oko, Łysa Polana, Kośne Hamry, Zazadnia, Brzeziny, Kuźnice, Strażyska, Kościeliska, Chochołowska.</p> <p>Przy lokalach mieszkalnych w budynkach wolno stojących (osady leśne).</p> <p>Obszar objęty ochroną częściową.</p> <p>Obwód Ochronny Zazadnia.</p>
<u>6. Ochrona dziedzictwa kulturowego.</u>	Remont szafasów, w ilości 9 sztuk.	(78i, 161m, 178c, 295b, 303c) ¹⁾ .

Objaśnienia:

* Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone literą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Tatrzańskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie w skali 1 : 20 000, według stanu na 1.01.1991 r.

Podział na obszary objęte ochroną częściową podano zgodnie z opracowaniem pod tytułem „Operat ochrony ekosystemów leśnych TPN”, wykonanym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie tom 1 elaborat, według stanu na 25.11.1996 r.

Mapa i opracowanie znajdują się w siedzibie Tatrzańskiego Parku Narodowego w miejscowości Zakopane.

¹⁾ Zadania kontynuowane z 2002 r.